

Opbrengsten Internetconsultatie

Technische wijziging passend onderwijs

Looptijd	16-08-2016 tot 19-09-2016
Totaal aantal reactie	13
Aantal reacties openbaar	0

Type organisatie	Aantal reacties
Samenwerkingsverbanden passend onderwijs	8
Belangenorganisatie	4
Overig, individuen	1

1. Inleiding

Dit wetsvoorstel voorziet in een aantal technische wijzigingen en een aantal wijzigingen op basis van voortschrijdend inzicht die voornamelijk verband houden met de bekostiging van passend onderwijs. Het betreft wijzigingen van de Wet op het primair onderwijs (WPO), de Wet op het voortgezet onderwijs (WVO), de Wet op de expertisecentra (WEC) en de Wet op het onderwijstoezicht (WOT).

De hoofdlijnen van het beleid passend onderwijs zijn vastgelegd in de Wet van 11 oktober 2012 tot wijziging van enkele onderwijswetten in verband met een herziening van de organisatie en financiering van de ondersteuning van leerlingen in het basisonderwijs, speciaal en voortgezet speciaal onderwijs, voortgezet onderwijs en beroepsonderwijs (Stb. 2012, 533). Kernpunten bij de invoering van deze wet zijn een zorgplicht voor scholen om voor alle aangemelde en zittende leerlingen met een ondersteuningsvraag een passend onderwijsaanbod te bieden, de inrichting van samenwerkingsverbanden waarin reguliere scholen en scholen voor (voortgezet) speciaal onderwijs cluster 3 en 4 in een geografisch afgebakende regio samenwerken en die gezamenlijk moeten zorgen voor een dekkend geheel aan ondersteuningsvoorzieningen en de bekostiging van de zware ondersteuning van leerlingen. Bij de uitvoering van de wet is in een aantal gevallen gebleken dat vooral op het gebied van bekostiging een aantal (technische) wijzigingen nodig is om tot een goede en zorgvuldige uitvoering te komen. Daarnaast wordt er van de gelegenheid gebruikgemaakt om enkele technische aanpassingen en wijzigingen met beperkte beleidsmatige gevolgen aan te brengen in de bovengenoemde wetten.

In dit wetsvoorstel worden de volgende wijzigingen voorgesteld:

1. het niet langer bekostigen van nieuwe scholen die ontstaan als gevolg van een besluit van een school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs (sovso) om door te gaan als ofwel een school voor speciaal onderwijs (so), dan wel een school voor voortgezet speciaal onderwijs (vso) op basis van de leerlingaantallen op de teldatum in het jaar waarin de bekostiging aanvangt, maar op de teldatum in het jaar daaraan voorafgaand;
2. het concretiseren van de wetgeving voor de bekostiging van leerlingen in residentiële instellingen;
3. het opnieuw mogelijk maken dat bij het opheffen van een laatste school voor speciaal basisonderwijs (sbo) binnen een samenwerkingsverband, de ondersteuningsmiddelen toegerekend worden aan het samenwerkingsverband;
4. het aansluiten van de samenwerkingsverbanden voortgezet onderwijs bij de wachtgeldverevening van het voortgezet onderwijs, zodat de samenwerkingsverbanden verantwoordelijk worden voor een deel van de ontstane wachtgeldkosten en het collectief van de vo-scholen voor de rest;
5. het mogelijk maken dat voor individuele leerlingen in het regulier onderwijs die vanwege lichamelijke of psychische redenen tijdelijk of gedeeltelijk niet naar school kunnen, kan worden afgeweken van de voorgeschreven onderwijstijd;
6. het corrigeren van enkele ontstane omissies en wetstechnische gebreken.

2. Reacties op hoofdlijnen

Dit wetsvoorstel is van 16 augustus tot en met 20 september 2016 openbaar gemaakt voor een internetconsultatie. Tijdens de internetconsultatie zijn dertien reacties ingediend op de voorgenomen wijzigingen in dit wetsvoorstel. Hiervan zijn acht reacties ingediend door samenwerkingsverbanden passend onderwijs, vier reacties door belangenorganisaties en één reactie is ingediend door een particuliere burger. Hieronder wordt ingegaan op de vijf meest voorkomende en belangrijkste reacties. Overige reacties zijn ter kennisname aangenomen of hebben geleid tot een verduidelijking van de Memorie van Toelichting.

7.1 Afbakening begrip residentiële instelling

Een aantal samenwerkingsverbanden passend onderwijs verzoekt om een afbakening van het begrip 'plaatsing in een residentiële instelling'. In de WEC is aangegeven dat een (v)so school leerlingen mag inschrijven zonder toelaatbaarheidsverklaring als het gaat om leerlingen die zijn geplaatst in een residentiële instelling en die vanwege de aard of de duur van de behandeling zijn aangewezen op onderwijs door een (v)so school. Voorwaarde is daarnaast dat de school een samenwerkingsovereenkomst heeft met de instelling en deze is gemeld aan de minister (in casu DUO). Er is destijds bewust niet gekozen om bijvoorbeeld alleen voor 24-uurs voorzieningen mogelijk te maken dat leerlingen direct ook (v)so onderwijs kunnen volgen, omdat er ook dagplaatsingen zijn waarbij het vanwege de behandeling wenselijk is dat direct ook (v)so gevolgd kan worden. Uiteraard kunnen samenwerkingsverbanden in overleg met het (v)so bespreken of plaatsing in een residentiële instelling ook altijd moet betekenen dat een leerling naar het (v)so moet.

7.2 Meldplicht van scholen aan samenwerkingsverbanden bij residentiële plaatsingen

Tijdens de internetconsultatie heeft een aantal samenwerkingsverbanden gevraagd of (v)so-scholen verplicht kunnen worden gemaakt om melding te doen aan het betreffende samenwerkingsverband, als de (v)so-scholen een leerling willen inschrijven nadat die geplaatst is in een residentiële instelling. Volgens de samenwerkingsverbanden zorgt dit ervoor dat zij beschikken over de volledige informatie over alle leerlingen waarvoor zij financieel verantwoordelijk zijn en wordt alleen dan het samenwerkingsverband in staat gesteld om haar regiefunctie te vervullen, tijdig te plannen en haar beleid hierop aan te passen. Een dergelijke meldplicht wordt echter niet wenselijk geacht. Het zou namelijk een toename van administratieve lasten voor (v)so-scholen met zich meebrengen, terwijl een meldplicht niet noodzakelijk is voor het samenwerkingsverband om aan de wettelijke verplichtingen te kunnen voldoen. De samenwerkingsverbanden kunnen in het informatiesysteem Kijkglas van DUO reeds zien voor welke residentiële leerlingen zij bekostiging afdragen en hebben aldus beschikking tot de benodigde informatie, zij het op een later tijdstip dan het moment van inschrijving.

7.3 Terugwerkende kracht wachtgeldverevening samenwerkingsverbanden vo

Op de toepassing van de wachtgeldvereveningssystematiek voor samenwerkingsverbanden in het voortgezet onderwijs is positief gereageerd. Wel bestaat de wens om dit met terugwerkende kracht te regelen. Dit is echter juridisch niet mogelijk en onwenselijk omdat dit betekent dat budget in mindering moet worden gebracht van alle schoolbesturen in het voortgezet onderwijs, zonder dat daar een wettelijke grondslag voor bestaat.

7.4 Afwijken voorgeschreven onderwijstijd: tempo inspectie en richtlijnen inspectie

De reacties op de internetconsultatie spreken steun uit voor de voorgestelde wijziging. Wel wordt een aantal aandachtspunten genoemd. Deze hebben onder andere betrekking op het belang van een goede informatievoorziening over de voorgestelde wijziging aan scholen en ouders en op de relatie tussen de inspectie (die gaat toezien op deze nieuwe mogelijkheid) en leerplicht (die toeziet op ongeoorloofd verzuim). Deze punten krijgen aandacht bij de implementatie van dit wetsvoorstel.

Eén aspect uit de internetconsultatie vraagt om een nadere toelichting. Dat betreft de aanname dat wanneer een leerling tijdelijk of gedeeltelijk niet naar school kan, maar wel op een andere plek dan een school onderwijs volgt, er geen ontheffing van de voorgeschreven onderwijstijd nodig is. Deze aanname is onjuist. Uitgangspunt in de huidige wettelijke kaders (zowel in de sectorwetten als in de Leerplichtwet) is namelijk dat het onderwijs op school plaatsvindt. Dat blijft ook het uitgangspunt voor de toekomst: waar mogelijk volgen leerlingen onderwijs door het bezoeken van een school. Voor die kinderen waarvoor dat tijdelijk of gedeeltelijk niet (op school) mogelijk is, biedt het voorliggende wetsvoorstel nu een extra mogelijkheid voor maatwerk. Kortom, deze ontheffingsmogelijkheid geldt zowel voor kinderen die tijdelijk of gedeeltelijk helemaal geen onderwijs kunnen volgen (bijvoorbeeld omdat ze in behandeling zijn in de zorg) als voor kinderen die tijdelijk of gedeeltelijk niet op school onderwijs kunnen volgen, maar waarvoor wel buiten school in onderwijs wordt voorzien. Deze verduidelijking is ook toegevoegd in paragraaf 2.5 van deze Memorie van Toelichting.

7.5 Groeibekostiging in het (v)so

In de reacties op de internetconsultatie kwamen twee aspecten over de wijze waarop de groeibekostiging voor het (v)so is geregeld aan de orde:

1. De huidige regeling voorziet alleen in een verplichting van samenwerkingsverbanden om bij groei van het aantal leerlingen tussen peildatum 1 oktober en 1 februari (het personele deel van) de ondersteuningsbekostiging te betalen en niet de basisbekostiging (van zowel het personele deel als de materiële deel van de bekostiging). Dit wordt gezien als een omissie in de wet omdat voor sbo, de overdrachtsverplichting van de basisbekostiging wel wettelijk is verplicht. Iedere leerling dient immers volledig bekostigd te worden door het samenwerkingsverband. Om die reden is aan het wetsvoorstel een artikel toegevoegd waarin het verplicht wordt om naast de ondersteuningsbekostiging, ook de basisbekostiging over te dragen aan de (v)so-scholen. In de praktijk wordt overigens in veel gevallen de basisbekostiging al overgemaakt.
2. Het blijkt niet duidelijk te zijn of leerlingen ingeschreven op een (v)so-school die verbonden is met een residentiële instelling, ook meetellen voor de groeibekostiging. Deze onduidelijkheid zou voortkomen uit de bepaling dat de groeibekostiging is gebaseerd op het aantal leerlingen dat door het samenwerkingsverband toelaatbaar is verklaard. Omdat de leerlingen in een residentiële instelling aangemerkt worden als toelaatbaar verklaard door het samenwerkingsverband, voldoen zij aan de wettelijke voorwaarden. Hierover kan dus geen onduidelijkheid (meer) bestaan (zie de artikelen 71c, 112 en 117, zevende lid, van de WEC).

3. Vervolg

De uitkomsten van de internetconsultatie zijn verwerkt in het wetsvoorstel.